

Høringsuttalelse

Reiten-utvalget: «Et bedre organisert strømnett»

Småkraftforeninga vil med dette få komme med vår høringsuttalelse til Reiten-utvalgets rapport: «Et bedre organisert strømnett». Foreninga representerer 250 småkraftverk i drift samt 250 prosjekter i planfase som vurderer utbygging

Bakteppe

For øyeblikket er det gitt rundt 300 småkraftkonsesjoner som ikke er utbygd. NVE gjennomførte i sommer en undersøkelse som viser at: «De fleste utsetter bygging på grunn av nettutfordringer, økonomien i prosjektet eller begge disse årsakene». Nettilgang er altså en vesentlig flaskehals opp mot at Norge skal oppfylle våre målsetninger om ny, fornybar kraftproduksjon. At det norsk-svenske sertifikatmarkedet stenger allerede i 2020 gjør situasjonen enda verre. Prosjekter som på grunn av nettproblemer ikke rekker 2020-fristen risikerer med dagens prisbilde ikke å bli realisert i overskuelig fremtid.

Mange av våre medlemmer i planfase vurderer forholdet til det lokale nettselskapet som ytterst problematisk. Nettilgang oppleves som unødvendig dyrt samtidig som nettselskapenes regnestykker for anleggsbidrag mv. ikke lett lar seg etterprøve. Videre oppleves arbeidet med nettilgang som unødvendig byråkratisk og tidkrevende. Vi registrerer nå at den store småkraftaktøren Norsk Grønnkraft har saksøkt et nettselskap for tap de er påført i tilknytningsprosessen. Våre frittstående grunneier-medlemmer har ikke ressurser til å gjøre det samme.

Kommentarer og forslag opp mot Reiten-utvalgets innstilling og ny organisering av strømnettet:

- **Selskapsmessig og funksjonelt skille.** Nett er en monopolvirksomhet og selskapene bør pålegges å skille nett enda tydeligere fra aktiviteter som produksjon, omsetning, lokal næringsutvikling mv. Dette vil kunne redusere nettkostnadene. I tillegg vil tiltaket redusere muligheten for at nettselskap tar hensyn sin egen eksisterende eller planlagte kraftproduksjon ved tilknytning av ny produksjon i nettet.

- **Strengere tilknytningsplikt.** Nettselskapene bør pålegges langt tydeligere forpliktelser i forhold til fremdrift og kostnader ved tilknytning av ny kraftproduksjon. Dette vil kunne få fart på småkraftutbyggingen igjen og bidra til at flere rekker fristen for sertifikatmarkedet i 2020.
- **Mer egenutbygging.** Et småkraftprosjekt bør få større muligheter til å bygge nett og forsterke eksisterende nett for egen regning. Dette vil fremme progresjon og effektivitet. Eierskapet til nettet kan i ettertid overføres til nettselskapet.
- **Nasjonalt ansvar.** Utbygginga ny fornybar kraftproduksjon er et nasjonalt ansvar og en viktig del av Norges klimaforpliktelser. Det blir feil at utbygger og lokale nettkunder alene skal bære kostnaden ved dette. Kostnadene bør derfor også fordeles nasjonalt gjennom en egen tariff. Risikoen for overinvesteringer i den viktige fasen vi nå står foran i nettsektoren bør fordeles på samme måte.
- **Fornybar forkjørsrett.** I dag er det store deler av tiden god plass i nettet bortsett fra i korte perioder med høy last. Denne ledige kapasiteten bør brukes til å slippe mer fornybar, uregulert kraftproduksjon inn i nettet. I perioder med overproduksjon må det finnes måter å avregne dette på. Løsningen er utprøvd med hell i Oftedal kraftverk i Sirdal.
- **Forskottering av nett.** For å få fart på nettutbyggingen mener vi myndighetene bør innføre en forskotteringsordning lik den som vurderes i Sverige. Forslaget innebærer at Svenska Kraftnät forskotterer kostnadene for de nettforsterkningene som kreves for at ny fornybar kraftproduksjon skal kunne koble seg til nettet i et område. Utleggene refunderes fra produsentene etter hvert som de kobler seg til nettet.
- **Høyere krav til effektivitet.** Nettselskapene bør i enda større grad enn i dag gis incentiver til kostnadseffektivitet. Nettet er en monopolvirksomhet og NVE bør passe nøye på at eventuelt «velstandsfett» man måtte ha lagt seg til med i selskapene fjernes.

Lilleaker, 1. oktober 2014

Knut Olav Tveit

Daglig leder

Småkraftforeninga